

De afwezige vader bestaat niet Een conferentie over de betekenis van vaderschap

"Als vaders meer gaan vaderen dan gaat er een hele nieuwe maatschappij ontstaan. Dan hebben we wellicht geen psychoanalyse meer nodig. Want als je als kind én gemoederd én gevaderd wordt, word je een sterker mens. En ook de vader zelf wordt er anders van, zachter, teder, meer gekleurd."

Trendwatcher Lidewij Edelkoort in Zomergasten

De afwezige vader bestaat niet

Conferentie: donderdag 18 april 2013 in 'De Nieuwe Liefde' te Amsterdam

Doelgroep: pedagogen, psychologen, psychiaters, (jeugd)hulpverleners, professionals uit onderwijs en opvang, juristen, mediators, sociologen, andragogen, antropologen, vaders, moeders en andere geïnteresseerden.

Thema's

- **Waarom worden vaders minder belangrijk gevonden voor kinderen dan moeders en is dit terecht?**
- **Wat is de specifieke bijdrage van de vader aan de ontwikkeling van een kind?**
- **Welke effecten heeft de afwezigheid van een vader op het kind?**
- **Wat kunnen professionals in de jeugdzorg, het onderwijs en de scheidingsmarkt doen om vaders te betrekken?**

Het Hendrik Pierson Fonds organiseert een conferentie over de betekenis van vaderschap.

Kinderen die alleen met een moeder opgroeien komen sneller in aanraking met jeugdzorg, politie en justitie. Ook krijgen ze eerder psychiatrische diagnoses als ADHD toebedeeld. Kinderen die alleen bij hun moeder of in een stiefgezin opgroeien presteren minder goed op school.

Het moederschapsideaal is diep verankerd in de Nederlandse samenleving. Vaders werden in de loop van de vorige eeuw steeds meer gezien als de minder belangrijke opvoeder. Door onder meer de toename van loonarbeid en de opkomst van het feminisme werd de rol van moeders in het gezin groter en die van vaders beperkter. Deze ontwikkeling werd vertaald in wet- en regelgeving omtrent ouderschap en uitte zich in de bejegening van vaders in de samenleving. Vaders werden vaak op een zijspoor gezet na een scheiding.

Alhoewel het belang van een vader voor een kind in toenemende mate wordt erkend, zijn de gevolgen van de uitsluiting van vaders nog steeds niet uitgewist. Nog steeds worden vaders niet automatisch betrokken door hulpverleners als er sprake is van problemen met kinderen. Ook krijgen ze niet automatisch een gelijkwaardige positie toegewezen na een breuk met de moeder.

Uit onderzoek blijkt dat vaders een belangrijke eigen bijdrage hebben in de ontwikkeling van het kind. Vaders dragen andere strategieën en vaardigheden over dan moeders. Als er geen vader is mist het kind een belangrijke leraar op het pad naar volwassenheid. Het is belangrijk dat vaders betrokken zijn en blijven bij de opvoeding van hun kinderen. Deze visie draagt het Hendrik Pierson Fonds graag uit op de conferentie.

BOEK De afwezige vader bestaat niet

TERUGBLIK op de conferentie

Conferentie

18 april 2013

Locatie

De Nieuwe Liefde
Amsterdam

Stichting FIOM
Hendrik Pierson Fonds

Organisatie
Hendrik Pierson Fonds

Projectleiding
Irene Zwaan

Projectondersteuning
Tinka Kazemier
Carmen Jonathans

Webdesign
tinka4design

Boek

Op 18 april 2013 verscheen het boek:

De afwezige vader bestaat niet
en waarom vaders niet moeten moederen

Auteur: Irene Zwaan
Uitgeverij: [Bert Bakker](#)

[Boek bestellen](#)

Deelnemers aan de conferentie ontvangen een exemplaar

De positie van de vader is de laatste jaren volop onderwerp van discussie. Steeds vaker wordt erkend en aangetoond dat mannen een belangrijke eigen rol vervullen in de opvoeding van kinderen. Toch ligt de verantwoordelijkheid in de praktijk vaak bij moeders, omdat de vrouw deze uit gewoonte op zich neemt of omdat dit na een scheiding op die manier geregeld wordt.

Maar hierin schuilt wel het gevaar dat de nadruk op vrouwelijke eigenschappen als overleggen, praten, knuffelen, troosten en beschermen in de opvoeding te groot wordt. Kinderen zullen typische vaderrollen als de grenzensteller, de avonturier, de durfal en de doener missen. Dat leidt met name bij jongens tot probleemgedrag en een grotere kans op de diagnose ADHD. De oplossing? Een eerherstel van de typische mannenrol in de opvoeding van kinderen.

De afwezige vader bestaat niet vertelt mooie, schrijnende, aangrijpende en hoopvolle verhalen over het vaderschap, geflankeerd door de laatste wetenschappelijke inzichten. Een onmisbaar boek over wat vaderschap vandaag de dag betekent, en wat het zou kunnen (en moeten) zijn.

Irene Zwaan schreef het boek met behulp van een begeleidingscommissie:
Louis Tavecchio, emeritus hoogleraar pedagogiek
Glenn Helberg, kinder- en jeugdpsychiater
Kitlyn Tjin A Djie, transcultureel systeemtherapeut
Dirck van Bekkum, cultureel antropoloog
Mariele Mijnlieff, andragoog, adviseur diversiteit

Irene Zwaan (1968), ontwikkelingssocioloog, was werkzaam als ontwikkelingswerker in Afrika en als adviseur emancipatie in Nederland. Tegenwoordig publiceert ze over diversiteitsvraagstukken en maatschappelijke ontwikkeling. Eerder schreef ze onder meer – samen met Kitlyn Tjin A Djie – *Beschermjassen, transculturele hulp aan families*.

fotograaf: Pepijn van den Broeke

Terugblik

SFEERIMPRESSIE

Op donderdag 18 april 2013 organiseerde het Hendrik Pierson Fonds de conferentie 'De afwezige vader bestaat niet,' in De Nieuwe Liefde in Amsterdam. Dagvoorzitter Noraly Beyer begeleidde de gasten op betrokken wijze door het programma. Er kwamen interessante sprekers voorbij zoals Louis Tavecchio, Kitlyn Tjin A Djie, Steven Pont en Glenn Helberg. Door de diversiteit aan sprekers, werd het thema 'vaderschap' van verschillende kanten belicht. Toch hadden alle sprekers een eenduidige boodschap: 'vaders moeten niet moederen.'

[Lees meer ...](#)

DAGVERSLAG

Résy Broekhoven, de voorzitter van het Hendrik Pierson Fonds (HPF), heet de deelnemers van harte welkom op de conferentie. Door de aanvraag van Irene Zwaan voor het project 'De Afwezige Vader Bestaat Niet' realiseerde het fonds zich dat ze tot op dat moment uitsluitend projecten organiseerde voor alleenstaande moeders. Ze zijn blij met deze eye-opener; het is belangrijk dat er aandacht is voor vaders. Met dit project wil het HPF bijdragen aan de discussie over vader- en moederschap. Hoe waardeert de samenleving de rol van vaders? En moeten zij moederen of vaderen.

[Lees meer ...](#)

LEZINGEN EN WORKSHOPS

- Dorien Pessers | in Trouw 5 januari 2013 "Dit schaadt het kind"
- Nanneke Quik-Schuijt | download de lezing: "Omgang: wanneer wel, wanneer niet?"
- Louis Tavecchio | download de lezing: "Waarom vaders niet moeten moederen"
- Louis Tavecchio | download de workshop: "De Afwezige Vader Bestaat Niet"
- Su Changoe: "Gelijkwaardig ouderschap na scheiding: theorie en praktijk"

IN DE PERS

- Volkskrant 15-10-2013
- Volkskrant 15-10-2013
- VARA Radio 1 tekst 10-10-2013
- Volkskrant 08-10-2013 en 01-10-2013 en 27-09-2013
- 'Altijd Wat' NCRV 10-09-2013: reportage over positie gescheiden vader met interview Irene Zwaan
- Ouders van Nu september 2013
- 'Sahara' Ujala radio 02-07-2013: uitzending over belang vaders met interview Irene Zwaan
- Sozio SPH juni 2013
- NRC Handelsblad 20-06-2013
- Dagblad van het Noorden 17-06-2013
- Margriet (1) 17-06-2013 en Margriet (2) 17-06-2013
- AD Weekend 15-06-2013
- Psychologie Magazine 06-06-2013

- De Gelderlander 01-06-2013
- Telegraaf 31-05-2013
- De Morgen 31-05-2013
- Het Laatste Nieuws 30-05-2013
- [De Standaard](#) 30-05-2013
- [Nieuwsblad](#) 30-05-2013
- Knack 29-05-2013
- Opzij juni 2013
- Volkskrant 21-05-2013
- Volkskrant 10-05-2013
- Volkskrant 08-05-2013 en 01-05-2013
- Katholiek Nieuwsblad 26-04-2013
- Metro 23-04-2013
- Spits 19-04-2013
- [Sozio SPH](#) 18-04-2013
- Leidsch Dagblad 16-04-2013
- TROS Nieuwsshow 13-04-2013
- Het Parool 09-04-2013

LINKS EN BLOGS

- Co-ouderschap, bezoeksregeling of trouw Vaderinstituut
- [De afwezige vader ...](#) Vitaldaddy.nl
- Vechtscheiding Jeugdzorg Nederland
- Een aanwezige vader ... Mieke van Stigt
- [Huismannen.nl](#)
- Mag de man nog wel een rolmodel zijn? Steven Pont
- Masculinisme Steven Pont
- Vaders moeten vaderen ... Coachingspraktijk Drieslag
- [De afwezige vader ...](#) Tara Mediation
- [Vader is een soort aanhangsel geworden](#) Psychologenpraktijk
- [www.socialevraagstukken.nl](#) Vader is meer dan een gezagsfiguur
- [Te zachte vaders doen kinderen ontsporen](#)
- [Wie is die man eigenlijk?](#) Beatrijs Ritsema
- [Ow.ly](#) De man wil wel degelijk opvoeden
- [Powervrouwen.blog](#) Kinderen ontsporen als ze ...
- [Vaders in de knel](#) Het Moederfront
- VitalDaddy.nl Rock Daddy op Vaderdag 2013!
- VitalDaddy.nl over de conferentie
- Etiketkinderen: Zemblu 20-04-2013
- Fiom KID/DNA databank
- [Fiom](#)
- [De Praktijkvader](#)
- Vaders en transgenerationale overdracht: Glenn Helberg en Kitlyn Tjin A Djie
- [Een vader moet vaderen](#)

Sfeerimpressie

Op donderdag 18 april 2013 organiseerde het Hendrik Pierson Fonds de conferentie 'De afwezige vader bestaat niet,' in De Nieuwe Liefde in Amsterdam. Dagvoorzitter Noraly Beyer begeleidde de gasten op betrokken wijze door het programma. Er kwamen interessante sprekers voorbij zoals Louis Tavecchio, Kitlyn Tjin A Djie, Steven Pont en Glenn Helberg. Door de diversiteit aan sprekers, werd het thema 'vaderschap' van verschillende kanten belicht. Toch hadden alle sprekers een eenduidige boodschap: 'vaders moeten niet moederen.'

Louis Tavecchio

'Het spel tussen vader en kind is belangrijk voor het ontwikkelen van autonomie, exploratie en competitie zonder agressie. De behoefte om gestimuleerd en aangemoedigd te worden is even belangrijk als de behoefte aan moederlijke zorg en veiligheid.'

Kitlyn Tjin A Djie

'In mijn werk als jeugdhulpverlener zag ik dat er helemaal geen aandacht werd besteed aan vaders. Maar elk familielid heeft een eigen rol, dus ook de vader. Voor een kind is het belangrijk om zijn achtergrond te kennen.'

Steven Pont

'Het is tijd voor een masculinistische golf in de opvoeding, er moet meer waarde worden gehecht aan 'risico' en 'ervaring.' Zelf hou ik me altijd aan de Wet Van Pont: Is het levensgevaarlijk? Nee? Heeft de omgeving er last van? Nee? Dan is het JA voor de ervaring.'

Glenn Helberg

'Tijdens de zwangerschap daalt het testosteron (de man hoeft niet meer op jacht) terwijl de vasopressine stijgt (de man moet het territorium afbakenen). Een man wordt dus biologisch in staat gesteld om te vaderen, maar verschillende instituten zorgen ervoor dat mannen die hormonen niet mogen gebruiken.'

De boodschap van deze ochtend werd prachtig vertaald in het fragment uit de indrukwekkende dansvoorstelling 'Father Father.' Lloyd Marengo, de choreograaf van het stuk die zelf zonder vader opgroeide, verwerkte zijn eigen ervaringen in deze voorstelling. Zijn persoonlijke binding met het thema 'vaderschap' was te zien aan de bezieling waarmee de dansers op het podium stonden. Ook de workshops van onder andere voormalig kinderrechter Nanneke Quik-Schuijt, antropoloog Dirck van Bekkum, gedragswetenschapper Anja Fredrikze, mediator Su Changoe en theatermakers Maarten Smit en Alice Faber, gaven stof tot nadenken.

- *'Het onderwerp vraagt om zelfreflectie. Ik ben zelf een gescheiden moeder en het doet je toch iets als je hoort dat kinderen gezonder opgroeien met moeder- én vaderkracht.'*
- *'Ik heb veel geleerd en daarnaast heb ik mijn eigen vaderschap opnieuw beleefd. Na vandaag ben ik me weer meer bewust van mijn eigen vaderschap.'*

Noraly Beyer sluit af met een zeer sprekend citaat uit het slotwoord van Irene Zwaan, de auteur van het boek 'De Afwezige Vader Bestaat Niet'.

'Laten we beginnen met spreken over de rechten van het kind, in plaats van het belang van het kind. De rechten van het kind zijn namelijk niet zo multi-interpretabel als het belang van het kind. Ieder kind heeft immers recht op zijn ouders.'

Dagverslag

Résy Broekhoven, de voorzitter van het Hendrik Pierson Fonds (HPF), heet de deelnemers van harte welkom op de conferentie. Door de aanvraag van Irene Zwaan voor het project 'De Afwezige Vader Bestaat Niet' realiseerde het fonds zich dat ze tot op dat moment uitsluitend projecten organiseerde voor alleenstaande moeders. Ze zijn blij met deze eye-opener; het is belangrijk dat er aandacht is voor vaders. Met dit project wil het HPF bijdragen aan de discussie over vader- en moederschap. Hoe waardeert de samenleving de rol van vaders? En moeten zij moederen of vaderen?

Na het welkomstwoordt stelt **Noraly Beyer** zichzelf voor als dagvoorzitter. Ze heeft geen moment gearzeld over het antwoord op de vraag of ze dagvoorzitter wilde zijn tijdens de conferentie vaderschap. Ze voelde zich direct aangesproken tot het onderwerp: haar eigen vader is overleden toen zij tien jaar was en daarnaast is ze zelf een gescheiden moeder.

De eerste lezing wordt gegeven door emeritus hoogleraar pedagogiek **Louis Tavecchio**. Zijn verhaal start met een onderzoek van Rispens, Hermanns en Meeus uit 1996. Uit dit onderzoek bleek dat de samenhang tussen de ontwikkeling van het kind en het gedrag / de opvattingen van vader groter is dan de samenhang met moeder. Dit was een verrassende uitkomst, het strookte niet met de algemene opvattingen over het vader- en moederschap.

Betrokken vaderschap heeft een positieve invloed op de intelligentie, op de cognitieve ontwikkeling. De communicatie tussen het kind en de vader is vaak complexer dan de communicatie met moeder. Zo vragen vaders bijvoorbeeld vaker om opheldering en gebruiken ze vaker onbekende woorden.

Cabrera (2008) toont aan dat beleid, gericht op gezinsstabiliteit bij kwetsbare gezinnen, vaderinclusief dient te zijn. Nederland 'bungelt wat dat betreft ergens onderaan' volgens Tavecchio. Zo heeft een vader in Nederland maar twee dagen vaderschapsverlof na de geboorte van een kind. Lore van Gorp deed in 2010 aan de universiteit van Gent onderzoek naar de ontluikende vaderidentiteit bij 187 aanstaande vaders. Prenatale en postnatale vaderlijke betrokkenheid vertonen samenhang en vaderlijke betrokkenheid is goed voor het welzijn van kinderen. De mate waarin vaders in spe zichzelf als verzorger zien heeft invloed op hun verbondenheid met de foetus.

De sociale leertheorie van Albert Bandura toont aan dat spel van vaders met kinderen belangrijk is voor het socialisatieproces. Kinderen ontwikkelen hierdoor autonomie, exploratie en competitie zonder agressie. Kenmerkend voor het vader-kind spel is affectie en controle, moeders aandacht is vaak meer gericht op verzorging. Beide aspecten zijn nodig: de behoefte om gestimuleerd en aangemoedigd te worden is even belangrijk als de behoefte aan stabiliteit en veiligheid.

Tavecchio sluit af met een onderzoek uit 2002 van Grossman en Grossman: 'The uniqueness of the child-father attachment relationship.' Met behulp van de 'sensitive and challenging interactive play scale' (SCIP) laat het onderzoek zien dat vader en moeder beide een eigen unieke bijdrage leveren aan het psychologische gevoel van veiligheid van een kind.

De lezing van Louis Tavecchio werd beoordeeld door het publiek met een 8.

Na Tavecchio vertelt **Kitlyn Tjin A Djie**, familietherapeut, over haar ervaring in de jeugdhulpverlening. Op een gegeven moment viel het haar op dat er eigenlijk helemaal geen aandacht werd besteed aan vaders. Ze zag hoe weinig familiebesef er was in Nederland, terwijl het juist ontzettend belangrijk is om je familie en je achtergrond te kennen. Daarom heeft ze vanaf dat moment een pleidooi gehouden voor het familieperspectief.

Tjin A Djie ontwikkelde de methodiek 'Beschermpjes.' Het boegbeeld van de Beschermpjes-methodiek is de

'Sankofa,' een vogel en begrip uit het Akan, een taal van Ghana. De Sankofa kijkt om naar achteren, maar beweegt zich tegelijkertijd naar voren. Het staat symbool voor de basisregel van de methodiek: op het moment dat je niet weet wie je bent, weet je niet waar je naartoe gaat.

De lezing van Kitlyn Tjin A Djie werd beoordeeld door het publiek met een 8.

Na deze twee sprekers lieten vier dansers een indrukwekkend fragment zien uit de dansvoorstelling 'Father Father.' **Lloyd Marengo**, de choreograaf van het stuk die zelf zonder vader opgroeide, verwerkte zijn eigen ervaringen in deze voorstelling.

De ochtend wordt afgesloten met een lezing van **ontwikkelingspsycholoog, gezinstherapeut en columnist Steven Pont**. Hij legt uit dat er vier verschillende opvoedstijlen zijn: onverschillig, vrijlatend, autoritair en bezorgd. Vroeger was de opvoeding overheersend autoritair, maar tegenwoordig lijkt dit te zijn omgeslagen naar overheersend bezorgd. Het beste is om in de opvoeding een beetje van alle stijlen toe te passen. 'Je kunt het vergelijken met wortelen eten. Wortelen zijn gezond, maar als je alleen maar wortelen eet is dat niet gezond.'

Er zijn twee manieren van spelen/ leren: leren door instructie en leren door ervaring. Over het algemeen leren vrouwen voornamelijk door instructie (zij lezen eerst de handleiding bij een nieuwe televisie) en mannen leren vooral door ervaring (zij sluiten de tv aan en kijken wat er gebeurt als ze op de knopjes drukken). Beide manieren van leren zijn nodig, maar tegenwoordig lijkt men 'instructieverslaafd' te zijn en dat is niet goed. 'Uitsluitend instructiespel is net als witbrood: het voedt wel, maar er zit maar weinig voedingswaarde in.'

Pont pleit voor een masculinistische golf in de opvoeding, de aspecten 'risico' en 'ervaring' moeten meer worden gewaardeerd. Zelf leeft hij volgens de wet van Pont: 'Is het levensgevaarlijk? Nee? Heeft de omgeving er last van? Nee? Dan is het JA voor de ervaring!'

De lezing van Steven Pont werd beoordeeld door het publiek met een 9.

In het middagprogramma volgen verschillende workshops:

- Voormalig kinderrechter **Nanneke Quik-Schuijt**
Omgang: wanneer wel, wanneer niet
- Kinder- en jeugdpsychiater **Glenn Helberg**
Vaders in de praktijk van de jeugdpsychiater
- Gedragswetenschapper **Anja Fredrikze**
Vaderbetrokkenheid bij tienermoeders
- Antropoloog **Dirck van Bekkum**
Vaderschap, cultuur en migratie
- Jurist en mediator **Su Changoe**
Gelijkwaardig ouderschap na scheiding: theorie en praktijk
- Emeritus hoogleraar pedagogiek **Louis Tavecchio**
Belang van mannen in opvang en onderwijs
- Theatermakers **Maarten Smit en Alice Faber**
Spelen met je (vader)rol
- Familietherapeut **Kitlyn Tjin A Djie**
Wie leert je vaderen als je zelf geen vader had?

De dag wordt plenair afgesloten door kinder- en jeugdpsychiater **Glenn Helberg** met een lezing over de herwaardering van vaderschap in de maatschappij. Bij de voorbereiding voor zijn lezing zocht hij het begrip 'vader' op via Google. De eerste uitleg die in beeld sprong was: 'man die een kind heeft verwekt.' Pas naarmate hij verder zocht, breidde het begrip zich uit en werd een 'vader' naast een 'verwekker' ook een 'man wiens toewijding de gemeenschap dient.'

Als dokter legt hij uit dat het testosteronniveau bij de man tijdens een zwangerschap daalt (de man hoeft niet meer op jacht) en de vasopressine stijgt (de man moet het territorium afbakenen). 'Een man wordt dus biologisch in staat gesteld om te vaderen, maar verschillende instituten zorgen ervoor dat mannen die hormonen niet mogen gebruiken.'

Aan het eind van zijn verhaal stelt hij aan het publiek de vraag 'Hoe nu verder volgens jullie? Het antwoord is duidelijk: we moeten ervoor zorgen dat het thema actueel blijft door de publiciteit op te zoeken.

De lezing van Glenn Helberg werd beoordeeld door het publiek met een 8.

Carmen Jonathans

Sprekers, workshopleiders en performers

Noraly Beyer is dagvoorzitter

Noraly Beyer is geboren Surinaamse en vertrok na de decembermoorden in 1982 naar Nederland, waar ze ging werken voor de Wereldomroep. In 1985 begon ze als redactrice en presentatrice bij het NOS Journaal. Ze presenteerde middag- en avond-uitzendingen tot het einde van 2008.

Daarnaast speelt en schrijft ze toneel, ze presenteert frequent debatten en ze schrijft columns.

Louis Tavecchio is emeritus hoogleraar pedagogiek en adviseur van het Vader Kenniscentrum. Zijn passie voor vaderschap ontstond in de jaren tachtig, toen hij ontdekte dat onderzoek over ouderschap altijd alleen maar over moeders ging. "Als er over vaders werd gesproken, gebeurde dat door de mond van de moeders. Uitermate vreemd en ook onjuist!"

Tavecchio heeft sindsdien de rol van mannen en vaders op de kaart gezet.

Louis Tavecchio geeft een lezing over de effecten van vaderschap op de ontwikkeling van het kind en een workshop over de rol van mannen in opvang en onderwijs.

Glenn Helberg is kinder- en jeugdpsychiater en voorzitter van de OCaN. Hij breekt al jaren een lans voor vaderschap omdat hij vindt dat elk kind recht heeft op een vader en dat dit recht regelmatig met voeten wordt getreden: "Als kinderen problemen hebben zie je niet zelden dat de moeder er alleen voor staat. Van elk kind zou bij de geboorte bekend moeten zijn wie de vader is, even vanzelfsprekend als dat nu voor de moeder het geval is." Helberg won voor zijn inzet in 2010 de Vaderdagtrofee.

Glenn Helberg geeft een lezing over het belang van vaderschap in de samenleving en een workshop over de plek die hij vaders geeft in zijn praktijk voor jeugdpsychiatrie.

Steven Pont is ontwikkelingspsycholoog en systeem-therapeut. Hij schrijft columns in het AD en het Parool waarin hij niet zelden reflecteert op zijn eigen vaderschap. Zoals over het tegeltje dat hij van zijn vader kreeg toen hij zelf vader werd: 'Vader is de sterke man die alles weet en kan.'

"Jonge kinderen geloven in het absolute, dus toen mijn kinderen eenmaal doorkregen wat er op het bordje stond, geloofden ze ook werkelijk dat ik alles wist en alles kon. Het stond er toch?"

Steven Pont zal in zijn lezing ingaan op de verschillende invloed die de twee ouders hebben op hun kind, en waar die verschillen uit bestaan. Gaan vaders anders om met kinderen? Hoe dan? En wat is de vaderlijke invloed op het zelfbeeld van hun kinderen?

Nanneke Quik-Schuijt was tot oktober 2007 kinderrechtster in Utrecht en is lid van de SP-fractie in de Eerste Kamer. "Als kinderrechtster heb ik jarenlang vele vastgelopen omgangsregelingen trachten vlot te trekken. Vaak wonen de kinderen bij de moeder en komt het verzoek

van de vader. Ik heb mij met enige regelmaat de woede van de vaderactiegroepen op de hals gehaald omdat ik mij toch vaak – in het belang van het kind – genoodzaakt zag om het verzoek van de vader af te wijzen. Anderzijds verzet ik me ertegen dat wettelijk wordt geregeld dat een kind van twee vrouwen afstamt. Een kind heeft het recht om zijn biologische afkomst te kennen.”

Nanneke Quik-Schuijt gaat in haar lezing in op de positie van vaders in het familierecht, ontwikkelingen in wetgeving zoals het wetsvoorstel Lesbisch ouderschap en jurisprudentie rondom ouder- en vaderschap.

Maarten Smit en **Alice Faber** zijn theatermakers. Ze zoeken de dialoog met opvoeders tijdens hun Opvoedshow. Ze hebben zelf beiden een niet traditionele ouderrol; Alice is lesbisch moeder en Maarten is donorvader. Ze geven in het dagelijks leven een geheel eigen invulling aan die rol.

Vaderschap lijkt een maakbaar begrip geworden. Het arrangement aan soorten vaders is eindeloos: De biologische, de sociale, de juridische vader, de stiefvader, de adoptievader, de stiefouder-adoptievader, de verwekker, de verwekker die als partner toestemming heeft gegeven voor kunstmatige inseminatie, de anonieme spermadonor, de bekende spermadonor, de goed bekende spermadonor, en ten slotte de dode vader met wiens zaad post-mortem een kind is verwekt.

Tijdens de workshop gaan Maarten en Alice op een speelse manier aan de slag met verschillende rolopvattingen. Prikkelend, geestig en uitnodigend! Daar staan ze voor!

Kitlyn Tjin A Djie is familietherapeut en grondlegger van het model beschermjassen. Vanuit de gedachte dat ieder familielid een eigen rol heeft die niet te vervangen is, vindt Tjin A Djie het belangrijk dat vaders gehoord en gezien worden. “Vroeger waren er intakeformulieren in de jeugdzorg waarop niet eens gevraagd werd naar de vader. En als de moeders de vaders niet wilden betrekken, gingen de hulpverleners daarin mee. Het kost de samenleving bakken geld, als vaders aan de zijlijn staan. Gelukkig wordt dat in toenemende mate onderkend.”

Kitlyn Tjin A Djie geeft een workshop over intergenerationele overdracht van familiepatronen met betrekking tot vaderschap.

Dirck van Bakkum is cultureel antropoloog in zijn eigen bureau Moirá en ervaringsdeskundige als het gaat om uitsluiting van vaders. In de jaren zeventig overleed zijn vrouw plotseling en na enkele jaren werden zijn kinderen uit huis geplaatst. “Ik had altijd vertrouwen gehad in de samenleving, maar nu ontwaarde ik een systeem waarin alles met elkaar samenspande om iets kapot te maken, terwijl dat niet nodig was.” Van Bakkum specialiseerde zich als antropoloog op het gebied van volwassenwording van jonge mannen en schreef diverse artikelen over het onderwerp.

Dirck van Bakkum geeft een workshop over vaderschap in verschillende culturen en de effecten van migratie op de positie van vaders.

Su Changoe, jurist, is eigenaar van mediationpraktijk Tara Mediation waarin zij zich richt op relatiecoaching, mediation, juridische begeleiding en empowerment.

Su Changoe is altijd gemotiveerd om mensen na de scheiding een ‘zachte landing’ te laten hebben. Ze is een voorstander van

gelijkwaardig partnerschap tijdens de relatie en behoud van gelijkwaardig ouderschap na scheiding. Su Changoe krijgt regelmatig te maken met partners die uit elkaar gaan, maar niet beseffen dat het ouderschap op een gezonde en gelijkwaardige voet dient te worden voortgezet in het belang van de kinderen.

Su Changoe zal in haar workshop de wettelijke gronden voor gelijkwaardig ouderschap en de realisering daarvan in de praktijk aan de hand van eigen praktijkvoorbeelden toelichten.

Anja Fredrikze is gedragswetenschapper bij [Stichting Timon](#) en werkzaam bij de afdeling Talita KTC voor jonge moeders en meiden. Haar hart en overtuiging in de jeugdzorg ligt bij een systemische familiebenadering en daar maakt ze zich sterk voor in de praktijk van Talita. Sinds enkele jaren worden bij Talita dan ook de jonge vaders zoveel mogelijk actief betrokken bij het leven van hun kinderen. In het verleden was de hulp voornamelijk gericht op de jonge moeders en waren de vaders niet in beeld.

Anja Fredrikze geeft een workshop over de stappen die Talita heeft genomen om jonge vaders te betrekken en de positieve effecten die dit oplevert.

Résy Broekhoven is voorzitter van het Hendrik Pierson Fonds en manager bij Spirit jeugdzorg Amsterdam. Het Hendrik Pierson Fonds vraagt met deze conferentie en het boek aandacht voor vaders. "We ontdekten dat we tot nu toe alleen projecten voor alleenstaande moeders subsidieerden. Terwijl vaders net zo belangrijk zijn voor kinderen, ook na scheiding. De blinde vlek die wij hadden voor het belang van vaderschap is exemplarisch voor de positie van vaders in Nederland. We willen professionals handvatten bieden waarmee ze vaders een plek kunnen geven in hun praktijk."

Father Father

Father Father is een dansvoorstelling van choreograaf Lloyd Marengo. In de hiphop wereld moeten veel jongeren het zonder vader voorbeeld stellen. Ook Marengo kent deze ervaring. Het grote gemis aan een vader en hoe je daar toch uit komt, inspireerde hem. Met vier dansers en een muzikant maakte hij een

indringende combinatie van breakdance en theater over een thema dat niemand onberoerd laat. Op de conferentie laten we een fragment zien uit deze door de persoonlijke ervaring van de spelers gedragen dansvoorstelling.

Programma

Het programma is een informatief en afwisselend geheel van boeiende sprekers, leerzame workshops en entertainment met dans/muziek en theater.

De conferentie is geaccrediteerd door NVvP, NIP Psycholoog Mediator, NVRG Relatie- en gezinstherapie, NIP K&J/NVO OG en NMI.

Dagvoorzitter: **Noraly Beyer**

09.00 – 10.00 **Ontvangst en inschrijving**

10.00 – 10.10 **Welkom door Résy Broekhoven**, voorzitter Hendrik Pierson Fonds

10.10 – 10.40 Emeritus hoogleraar pedagogiek **Louis Tavecchio**
"Waarom vaders niet moeten moederen" [Meer informatie](#)

10.40 – 11.10 Familietherapeut **Kitlyn Tjin A Djie**
"Verlangen naar je oorsprong. Over het belang van het kennen van je biologische vader en zijn verhaal" [Meer informatie](#)

11.10 – 11.40 **Dansvoorstelling 'Father Father'** door 'Don't Hit Mama'

11.40 – 12.10 Ontwikkelingspsycholoog en systeemtherapeut **Steven Pont**
"Twee ouders, twee invloeden" [Meer informatie](#)

12.10 – 13.30 **Lunch**

13.30 – 14.30 **Keuzeprogramma eerste ronde** [Meer informatie](#)

- A. Voormalig kinderrechter Nanneke Quik-Schuijt: "Omgang: wanneer wel, wanneer niet"
- B. Kinder-/jeugdpsychiater Glenn Helberg: "Vaders in de praktijk van de jeugdpsychiater"
- C. Gedragwetenschapper Anja Fredrikze: "Vaderbetrokkenheid bij tienermoeders"
- D. Antropoloog Dirck van Bekkum: "Vaderschap, cultuur en migratie"

14.45 – 15.45 **Keuzeprogramma tweede ronde** [Meer informatie](#)

- A. Jurist/mediator Su Changoe: "Gelijkwaardig ouderschap na scheiding: theorie en praktijk"
- B. Emeritus hoogleraar pedagogiek Louis Tavecchio: "Belang van mannen in opvang en onderwijs"
- C. Theatremakers Maarten Smit (donor-vader) en Alice Faber (lesbische moeder): "Spelen met je (vader)rol"
- D. Familietherapeut Kitlyn Tjin A Djie: "Wie leert je vaderen als je zelf geen vader had?"

15.45 – 16.15 **Pauze**

16.15 – 16.45 Kinder- en jeugdpsychiater **Glenn Helberg**
"Het belang van een herwaardering van vaderschap in de maatschappij" [Meer informatie](#)

16.45 – 17.00 **Afronding door Noraly Beyer**

17.00 – 18.00 **Een hapje en een drankje**

Lezingen

Louis Tavecchio

emeritus hoogleraar pedagogiek en adviseur van het Vader Kenniscentrum

"Waarom vaders niet moeten moederen"

Louis Tavecchio ontdekte in de jaren tachtig dat onderzoek over ouderschap alleen gebaseerd was op de ervaringen van moeders. 'Vaders werden systematisch buiten beschouwing gelaten in onderzoeken over ouderschap. Als er al over vaders werd gesproken, gebeurde dat door de mond van de moeders. Uitermate vreemd en ook onjuist!' Sindsdien heeft hij de rol van mannen en vaders op de kaart gezet. In zijn lezing gaat hij in op vragen als: 'Welke rol speelt een vader bij de ontwikkeling van een kind?' En: 'Wat betekent het voor een kind als het zijn vader moet missen?'

Lezing: 10.10 – 10.40 uur

Kitlyn Tjin A Djie

familietherapeut en grondlegger van het model beschermjassen

"Verlangen naar je oorsprong. Over het belang van het kennen van je biologische vader en zijn verhaal"

Het is belangrijk om je biologische vader te kennen want je blijft altijd een loot aan zijn stamboom. In je genen en in de historie ben je verbonden met je voorgeslacht. De afwezigheid van biologische ouders, moeders én vaders, om welke reden dan ook, heeft altijd een impact op de ontwikkeling van het kind. Meestal ontstaat vroeger of later afstammingsonrust: een verlangen naar het leren kennen van de biologische ouders en hun geschiedenis. Het leidt vaak tot identiteitsklachten als je afgesneden bent van je basis.

Lezing: 10.40 – 11.10 uur

Steven Pont

ontwikkelingspsycholoog, gezinstherapeut en columnist bij het Parool en het AD

"Twee ouders, twee invloeden"

Steven Pont reflecteert in zijn columns regelmatig op zijn eigen vaderschap. Zoals over het tegeltje dat hij van zijn vader kreeg toen hij zelf vader werd. Hier stond op: Vader is de sterke man die alles weet en kan. 'Jonge kinderen geloven in het absolute, dus toen mijn kinderen eenmaal doorkregen wat er op het bordje stond, geloofden ze ook werkelijk dat ik alles wist en alles kon. Het stond er toch?'

'Als ouders allebei precies hetzelfde met hun kind omgaan, kun je er één van de twee wegens overtolligheid ontslaan,' aldus Steven Pont. Tijdens zijn lezing gaat hij in op de verschillende invloed die beide ouders hebben op hun kind, en waar die verschillen uit bestaan. Gaan vaders anders om met hun kinderen? Hoe dan? En wat is de vaderlijke invloed op het zelfbeeld van hun kinderen?

Lezing: 11.40 – 12.10 uur

Glenn Helberg

kinder- en jeugdpsychiater in zijn praktijk Introspect en voorzitter van de OCaN

"Het belang van een herwaardering van vaderschap in de maatschappij"

Glenn Helberg, die in 2010 de Vaderdagtrofee won, breekt al jaren een lans voor vaderschap omdat hij vindt dat elk kind recht heeft op een vader en dat dit recht regelmatig wordt geschonden. 'Volgens het Burgerlijk Wetboek, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het VN-verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) hebben kinderen het recht om hun biologische moeder én vader te kennen. De wet in Nederland kent geen mogelijkheid voor moeder onbekend, maar wel voor vader onbekend. Daar begint voor mij een injustitia.' Glenn Helberg gaat in op het belang van het registreren en betrekken van alle vaders in de samenleving.

Lezing: 16.15 – 16.45 uur

Keuzeprogramma 1

Keuzeprogramma eerste ronde: 13.30 – 14.30 uur

Keuzeprogramma 1A

"Omgang: wanneer wel, wanneer niet?"

Nanneke Quik-Schuijt

voormalig kinderrechter in Utrecht
en lid van de SP-fractie in de Eerste Kamer

Nanneke Quik-Schuijt heeft vanuit haar functie jarenlang vele vastgelopen omgangsregelingen trachten vlot te trekken. 'Vaak wonen de kinderen bij de moeder en komt het verzoek van de vader. Ik heb mij met enige regelmaat de woede van de vaderactiegroepen op de hals gehaald omdat ik mij toch vaak -in het belang van het kind- genoodzaakt zag om het verzoek van de vader af te wijzen. Dit baseer ik met name op de onderzoeken van Ed

Spruijt: liever geen omgangsregeling dan een regeling onder grote spanning. Anderzijds verzet ik me ertegen dat wettelijk wordt geregeld dat een kind van twee vrouwen afstamt. Een kind heeft het recht om zijn biologische afkomst te kennen.'

In het eerste deel van haar workshop geeft Nanneke Quik-Schuijt een lezing over de positie van vaders in het familierecht, ontwikkelingen in wetgeving zoals het wetsvoorstel Lesbisch ouderschap en jurisprudentie rondom ouderschap en vaderschap. Het tweede deel biedt ruimte voor een discussie onder leiding van Noraly Beyer.

Keuzeprogramma 1B

"Vaders in de praktijk van de jeugdpsychiater"

Glenn Helberg

kinder- en jeugdpsychiater in zijn praktijk Introspect
en voorzitter van de QCaN

Veel kinderen in de GGZ worden veelal door hun moeders begeleid. Ook in de praktijk van Glenn Helberg is dat het geval. In het geval van alleenstaande moeders is dat nog enigszins voor te stellen, doch ook als er sprake is van een twee-oudergezin zien wij dat

vaders meestal niet aanwezig zijn. Hoe komt dit? Wat zijn de redenen voor de afwezigheid van vaders in de spreekkamer? Vaders en moeders hebben beiden een eigen relatie met hun kind. Als een kind problemen heeft, zijn beide ouders even belangrijk en kunnen ze elkaar aanvullen. In het geval van alleenstaande moeders zou je kunnen denken dat de man fouten gemaakt heeft in het verleden. Maar betekent dat dan dat hij zijn rol als ouder niet hoeft te vervullen? Door de verschillende rollen die vaders en moeders hebben zijn zij aanvullend en minder of meer belangrijk in de verschillende fasen van de ontwikkeling van het kind.

Glenn Helberg gaat in deze workshop met u op zoek naar redenen waarom u wel of geen vaders betreft bij de behandeling. Hij vertelt waarom en hoe hij vaders betreft en de effecten ervan op de ontwikkeling van zijn jeugdige cliënten.

Keuzeprogramma 1C

"Vaderbetrokkenheid bij tienermoeders"

Anja Fredrikze

gedragswetenschapper bij Stichting Timon en werkzaam bij de afdeling Talita KTC voor jonge moeders en meiden

Anja Fredrikze gelooft in een systemische familiebenadering in de jeugdzorg en daar maakt ze zich sterk voor in de praktijk van Talita. Sinds enkele jaren worden ook de jonge vaders zoveel mogelijk actief betrokken bij het leven van hun kinderen. In het verleden was de hulp voornamelijk gericht op de jonge moeders en waren de vaders niet in beeld. 'We handelen vanuit het principe van meerzijdige partijdigheid: de driehoek vader – moeder – kind kun je niet verbreken.'
In haar workshop gaat Anja Fredrikze in op de stappen die de organisatie heeft genomen om jonge vaders te betrekken en de positieve effecten die dit oplevert.

Keuzeprogramma 1D

"Vaderschap, cultuur en migratie"

Dirck van Bekkum

cultureel antropoloog in zijn bureau Moira en ervaringsdeskundige als het gaat om uitsluiting van vaders

Dirck van Bekkum verloor in de jaren zeventig zijn vrouw en enkele jaren later werden zijn kinderen uit huis geplaatst. 'Ik had altijd vertrouwen gehad in de samenleving, maar nu ontwaarde ik een systeem waarin alles met elkaar samenspande om iets kapot te maken, terwijl dat niet nodig was.' Als antropoloog specialiseerde hij zich op het gebied van volwassenwording van jonge mannen en schreef diverse artikelen over dit onderwerp.

'In westerse individualistische samenlevingen heerst een lineair beeld van de vader als autonoom individu. Maar in een niet-westers collectief systeem, ben je naast een vader ook een broer, een oom en een neef. In al deze rollen kunnen mannen een verschillende kant van zichzelf ontwikkelen: een zachte toegevendende kant, maar ook een begrenzende kant. Waarom zijn deze verschillende rollen belangrijk? En hoe kan jouw omgeving je helpen bij de invulling ervan?'

Tijdens zijn workshop gaat Dirck van Bekkum in op het vaderschap in verschillende culturen en de effecten van migratie op de positie van vaders.

[Naar Keuzeprogramma tweede ronde](#)

[Terug naar Programma](#)

Keuzeprogramma 2

Keuzeprogramma tweede ronde: 14.30 – 15.30 uur

Keuzeprogramma 2A

"Gelijkwaardig ouderschap na scheiding: theorie en praktijk"

Su Changoe

is jurist en eigenaar van mediationpraktijk [Tara Mediation](#) waarin zij zich richt op relatiecoaching, mediation, juridische begeleiding en empowerment

Su Changoe zet zich in om mensen na de scheiding 'zacht te laten landen.' Ze is een voorstander van gelijkwaardig partnerschap tijdens de relatie en het behoud van gelijkwaardig ouderschap na scheiding. In haar praktijk heeft ze regelmatig te maken met partners die uit elkaar gaan en niet beseffen dat het ouderschap in

het belang van de kinderen op een gelijkwaardige voet dient te worden voortgezet. Vanuit haar filosofie dat mensen die samen getrouwd zijn, ook samen kunnen scheiden, helpt zij ouders om weer naast elkaar te staan in plaats van tegenover elkaar.

Tijdens haar workshop licht Su Changoe de wettelijke gronden voor gelijkwaardig ouderschap toe en laat ze aan de hand van een aantal voorbeelden zien hoe dit in de praktijk gerealiseerd wordt.

Keuzeprogramma 2B

"Belang van mannen in opvang en onderwijs"

Louis Tavecchio

emeritus hoogleraar pedagogiek en adviseur van het [Vader Kenniscentrum](#)

Louis Tavecchio gaat in op de schaarste van mannen in opvang en onderwijs en waarom schooljuffen een beetje meer meester zouden moeten zijn. 'Negentig procent van alle leerkrachten is vrouw. In

deze overwegend vrouwelijke cultuur wordt meisjesgedrag als prettig ervaren, in tegenstelling tot het drukke gedrag van jongens dat vaak vervelend wordt gevonden. Maar... een jongen is nou eenmaal geen meisje en dus kun je van hen niet hetzelfde gedrag verwachten. Jongens ontwikkelen zich op een totaal andere manier.' Hoe gaat u op een constructieve manier om met deze verschillen?

Keuzeprogramma 2C

"Spelen met je (vader)rol. Prikkelend, geestig en uitnodigend!"

Maarten Smit en Alice Faber

theatermakers

[Maarten Smit](#) en [Alice Faber](#) hebben beide een niet traditionele

ouderrol; Alice is een lesbische moeder en Maarten is donorvader. Ze geven in het dagelijks leven een geheel eigen invulling aan die rol. Samen presenteren zij De Opvoedshow, een prikkelende en interactieve show waarin de acteurs het gesprek aangaan met opvoeders in wijken, huiskamers, kinderopvanginstellingen en op scholen.

Vaderschap lijkt een maakbaar begrip geworden. Het arrangement aan soorten vaders is eindeloos: De biologische, de sociale, de juridische vader, de stiefvader, de adoptievader, de stiefouder-adoptievader, de verwekker, de verwekker die als partner toestemming heeft gegeven voor kunstmatige inseminatie, de anonieme spermadonor, de bekende spermadonor, de goed bekende spermadonor, en ten slotte de dode vader met wiens zaad post-mortem een kind is verwekt.

Tijdens de workshop gaan Maarten Smit en Alice Faber op een speelse manier aan de slag met verschillende rolopvattingen. Prikkelend, geestig en uitnodigend! Daar staan ze voor!

Keuzeprogramma 2D

"Wie leert je vaderen als je zelf geen vader had?"

Kitlyn Tjin A Djie

familietherapeut en grondlegger van het model beschermjassen

Vanuit de gedachte dat ieder familielid een eigen rol heeft die niet te vervangen is, vindt Kitlyn Tjin A Djie het belangrijk dat vaders gehoord en gezien worden. 'Vroeger waren er intake-formulieren in de jeugdzorg waarop niet eens gevraagd werd naar de vader. En als de moeders de vaders niet wilden betrekken, gingen de hulpverleners daarin mee. Het kost de samenleving bakken geld, als vaders aan de zijlijn staan. Gelukkig wordt dat in toenemende mate onderkend.' Jonge vaders die zelf zonder vader zijn groot geworden, hebben een grote kans om op een zijspoor te raken. Zij hebben immers niet geleerd om te vaderen. Ze kunnen geholpen worden door op zoek te gaan naar vergeten rituelen, tradities en strategieën omtrent ouderschap in de historie van de familie. Het helpt om herinneringen op te halen en familiegeschiedenissen te doorgronden om te begrijpen hoe het patroon is ontstaan. Ook kunnen ze op zoek gaan naar personen in de familie bij wie het wel goed gaat. Hoe komt dat? Wat kun je daarvan leren? En wie in je familie kan je helpen om je eigen vaderrol op je te nemen?

[Naar keuzeprogramma eerste ronde](#)

[Terug naar Programma](#)

Contact

Hendrik Pierson Fonds

De conferentie wordt georganiseerd door het Hendrik Pierson Fonds. Deze biedt op verschillende manieren ondersteuning aan de individuele cliënten van instellingen die zich bezighouden met hulpverlening aan alleenstaande ouders én aan de instellingen zelf, voor het ontwikkelen van activiteiten en projecten voor de doelgroep. De conferentie is mede mogelijk gemaakt dankzij het fonds Gratia dat zijn vermogen heeft overgedragen aan het Hendrik Pierson Fonds met het verzoek dit aan projecten te besteden.

[Lees meer](#) over de activiteiten van het Hendrik Pierson Fonds.

Voor vragen over het Hendrik Pierson Fonds kunt u contact opnemen met Secretariaat Hendrik Pierson Fonds
e. info@fiomhendrikpiersonfonds.nl
t. 073 6274115

Programmacommissie

Louis Tavecchio: emeritus hoogleraar pedagogiek
Glenn Helberg: kinder- en jeugdpsychiater
Kitlyn Tjin A Djie: transcultureel systeemtherapeut

De Nieuwe Liefde

De conferentie vindt plaats op de prachtige en inspirerende locatie De Nieuwe Liefde te Amsterdam.

De Nieuwe Liefde
Da Costakade 102
1053 WP Amsterdam

w. [De Nieuwe Liefde](#)

